

Öğrenciler, listedeki kelime ve kelime gruplarını eşleştirerek olabilecek tüm anlamlı cümleleri bulmaya çalışırlar ve bunları bir kâğıda yazarlar. Seçenek: Listeler yan yana boş tuvalet kâğıdı veya kâğıt havlu rulosu üzerine sarılır ve şeffaf bantla tutturulur. Listeleri kaydırarak "cümle bilgisayarı" ile anlamlı ve anlamsız cümleler üretmek mümkündür.

- Üst sınıf öğrenciler için yukarıdaki alıştırmayı daha fazla tümleç veya kelime grupları ekleyerek geliştirmek mümkündür (örneğin dolaylı tümleçler).

2. Kelime Yapısı (Morfoloji)

3.-9. Sınıflar

25 dk.

Materyal: Örnek metin (bkz. sağ taraf)

Ünite 15.2'deki eş anlamlı – zıt anlamlı kelimeler etkinliği, 3.– 6. sınıf öğrenciler için uygun etkinlikler çerçevesinde çok iyi bir dil bilgisi çalışması olarak da ele alınabilir.

Örnekler:

- Öğrencilere bir metin verilir (ikili çalışma). Öğrenciler, metinde geçen tüm isimleri çoğul eki alacak şekilde değiştirerek metni yeniden yazarlar. Soru ve tartışma: Dil bilgisi açısından metinde ne tür değişiklikler ortaya çıkıyor? (Cevap: Cümledeki fiilleri ve gerekirse diğer kelime gruplarının çekimini çoğul ekiyle uyumlu hale getirmek gerekir).
- Seçenekler: Çoğul ekleri yerine tekil ekler kullanılır; şimdiki zamanda olan tüm fiiller –di'li geçmiş veya –miş'li geçmiş zamana uygun çekilir veya bunun tam tersi yapılır; tüm düz sıfatların yerine karşılaştırmalı veya üstünlük derecesine uygun sıfatlar yazılır.
- Boşluk doldurma metinlerinin dil bilgisi açısından özel işlevine Ünite 15.1'de de değinildi. Çekim ekleri gibi dil bilgisi açısından önemli olan konularda boşluk doldurma etkinlikleriyle ana dildeki eksiklikleri tespit etmek mümkündür. Çekim eklerinde hata yapıldığını fark eden öğretmen buna uygun pekiştirme etkinlikleri yapabilir.
- Belirli dil bilgisi konularını işlemeye uygun yazma görevleri seçilebilir. Örnekler:
 - Çalışma konusu "geçmiş zaman": Geçmişte yaşanmış bir olayı veya hikâyeyi yazma görevi (Örnek: 3 yaşındayken yaptıklarım; bir masal; tarihte yaşanmış bir olay)
 - Çalışma konusu "sıfatlar": En sevdiğin yemeğin ayrıntılı ve iştah açıcı tarifini yazmak; bir resmi olabildiğince ayrıntılı ve kolay anlaşılır biçimde tarif etmek vs.
 - Çalışma konusu "şartlı (koşullu) tümceler": Konu örnekleri "Sihirbaz olsaydım", "Okula gitmek zorunlu olmasaydı", "Aile büyüklerim başka bir ülkeye göç etmeselerdi".